

UNIVERSITY OF TARTU

**LEADER tegevjuhtide küsitlus
"LEADER programmi
rakendamisel tunnetatavad
piirangud 2014-2020
programmiperioodi käivitamisel"**

Kaidi-Mari Liping

Küsitlusest

UNIVERSITY OF TARTU

- **Läbi viidud magistritöö raames (Multi-level governance in rural development – experiences from the LEADER programme/ Mitmetasandiline valitsemine maaelu arengus – LEADER programmi kogemused)**
- Aprill – mai 2016
- Saadetud kõikide tegevusgruppide tegevjuhtidele
- Vastused laekusid 23 tegevusgrupilt – SUUR AITÄH VASTAJATELE!!!
- Kokku 8 küsimust. Ankeet algas 2 avatud küsimusega (et vastajaid mitte suunata), järgnes valikvastustega “kontrollküsimus” + täiendavad küsimused
- 23 respondendist 16 töötanud LEADER valdkonnas üle 5 aasta, 2 inimest 3-5 aastat ning 5 inimest 0-2 aastat

Peamine eesmärk

Saada teada, millised on tegevusgruppide arvates

**LEADER programmi rakendamisel tunnetatavad piirangud 2014-2020
programmiperioodi käivitamisel**

tulenevalt seadusandlusega kehtestatud regulatsioonidest ja piirangutest

EL tasandi seadusandlus versus Eesti siseriiklik seadusandlus

1. Millised on teie tegevusgrupi jaoks olnud kõige suuremad LEADER programmi rakendamise seotud probleemid (tulenevalt seadusandlusega kehtestatud regulatsioonidest ja piirangutest), millega 2014-2020 programmiperioodi käivitamisel kokku olete puutunud (nimetage kuni 3 probleemi)?

- Vastuste analüüsimiseks kasutatud sisuanalüüsi (content analysis)
- Suurimad probleemid:
 - Määruse tõlgendamine (15) : PRIA ja Min ei ole omavahel tõlgendusi kooskõlastanud/ ei oska vastata, seadusandlus lohakalt koostatud, seletuskiri pole piisav, seisukohtade muutused tõlgendamises aja jooksul, selgusetus praktilise rakendamise küsimustes
 - Programmiperioodi käivitamisega hiline mine/määruse hiline mine (13): vale käivitamise ajakava (strateegia esitamine/määrus), määruse hiline mine, muudetud tähtajad, vähene KTG kaasamine seadusandluse koostamisse, segane üleminekuperiood
 - Pehmete tegevuste piiramine artiklitega/ühisprojektidega (7)
 - Muud: riigihangete seadus (6), juhatuse taandamine projektide pingerea kinnitamisel (5), e-pria (4)

2. Kas võrreldes eelmise programmiperioodiga on probleemid jäänud samaks või muutunud (palun selgita)?

- Vastuste analüüsimiseks kasutatud sisuanalüüsi (content analysis)
- Vastused kategoriseeritud: *muutus negatiivse poole, *muutus positiivse poole, *jäänud samaks, *ei oska võrrelda (n ei töötanud varem)
- Muutus negatiivse poole (17): suurenenud bürokraatia, vähe paindlikkust, palju segadust, infopuudus, puudulik kommunikatsioon, vastustega viivitamine, uued nõuded, pehmete projektide piirangud, kaudsete kulude nimekiri,
- Muutus positiivse poole (4): mõned probleemid lahendatud/teemad täpsustatud, hinnapakkumisi ei nõuta/ ehitusluba ei nõuta taotlemisel, vaided lähevad PRIAsse,
- Probleemid jäänud samaks (4): üldjoontes samad, aga läinud keerulisemaks, enamus põhjustatud puudulikust kommunikatsioonist, bürokraatia jätkub
- Ei oska võrrelda (5)

3. Hinnake, kui võrd alltoodud nõuded piiravad teie tegevusgrupi tegutsemist LEADER programmi rakendamisel? (Märkige kõige paremini Teie hinnangut esindavasse lahtrisse x)

Nõue (loetletud 17 erinevat nõuet)

- Piirab väga
- Piirab veidi
- Ei oska öelda
- Eriti ei piira
- Ei piira üldse

Analüüsi tulemusena vastused jaotatud 3:

**Piirab veidi või väga; *Ei oska öelda; *Ei piira eriti või üldse*

NÕUE	Piirab veidi või väga	Ei oska öelda	Ei piira eriti või üldse
Nõue, et taandamise nõudeid järgiks ka KTG juhatus või volinike koosolek kui ta kinnitab projektitaotluste paremusjärjestuse ettepanekut (Leader määruse seletuskiri lk 24)	78%	0%	22%
Nõue, et vähemalt 1/3 projektitaotluste hindamise töörühma liikmetest vahetub 3 aasta jooksul arvates valimisest (Leader määrus § 21 (4) p 8)	78%	4%	17%
LEADER projektides pehmete tegevuste läbi viimise piiramine vaid teadmussiirde, ühis- ja koostööprojektidega. (Leader määrus § 28 (3) ja § 30 (2) p 7)	78%	0%	22%
Kaudsete kulude puhul kindla määra (20%) rakendamisel kaudseteks abikõlblikeks kuludeks loetavate kulude nimistu (Leader määrus § 18 (2))	65%	13%	22%
Nõue, et KTG üldkoosolekul võib isik osaleda ja hääletada ainult ühe liikme esindajana. KTG liige ei tohi üldkoosolekul osaleda ega hääletada teise liikme esindajana. (ELÜPS § 69 (4))	57%	0%	43%
Nõue, et 1/3 juhatuse liikmetest vahetub põhikirjas ettenähtud juhatuse ametiaja möödumisel. (ELÜPS § 69 (5))	57%	0%	43%

NÕUE	Piirab veidi või väga	Ei oska öelda	Ei piira eriti või üldse
Kohaliku tegevusgrupi toetuse piiramine 20%-ga strateegia rakendamise eelarvest (Leader määrus § 23 (2)) (EL regulatsioon lubaks KTG toetuseks 25%)	48%	0%	52%
KTG liikmete puhul huvirühma määratlemine EMTAK 5. taseme koodi järgi (Leader määrus § 4 (4))	48%	13%	39%
KTG otsustusprotsessi piirang üle 49% huvirühma esindatuse osas ((Leader määrus § 5 (3))	43%	0%	57%
Tõlgendus, et peale projektitoetuse taotluse esitamist hindamise töörühmale enam midagi taotluses muuta ei tohi (KKK tabel 23.03.2016 vastus küsimusele nr 11)	43%	9%	48%
Vähenduskoefitsiendi kasutamine strateegia rakendamise eelarve teise osa arvutamisel (Leader määrus § 9 (7) ja (8))	39%	13%	48%
Nõue, et projektitaotluste hindamise töörühma liikmeks ei ole KTG juhatuse liikmed (Leader määrus § 21 (4) p 6)	39%	9%	52%
Nõue, et projektitaotluste hindamise töörühma liige ja projektitaotluste esitanud isik ei ole haldusmenetluse seaduse tähenduses seotud isikud ning seotuse korral peab seotud isik end taandama (Leader määrus § 21 (4) p 7)	39%	0%	61%

NÕUE	Piirab veidi või väga	Ei oska öelda	Ei piira eriti või üldse
Nõue, et projektitaotluste hindamise töörühma liikmeks ei ole KTG juhatuse liikmed (Leader määrus § 21 (4) p 6)	39%	9%	52%
Nõue, et projektitaotluste hindamise töörühma liige ja projektitaotluste esitanud isik ei ole haldusmenetluse seaduse tähenduses seotud isikud ning seotuse korral peab seotud isik end taandama (Leader määrus § 21 (4) p 7)	39%	0%	61%
KTG põhikirjale kehtestatud nõuded KTG liikmelisuse kohta (Leader määrus § 4 (5), (6), (7))	35%	4%	61%
KTG otsustusprotsessi nõue alla 50% KOV esindatuse osas ((Leader määrus § 5 (2))	35%	0%	65%
Nõue, et kohaliku tegevusgrupi liikmeteks peab olema vähemalt kolm kohaliku omavalitsuse üksust (Leader määrus § 4 (1))	13%	22%	65%
Nõue, et juhatuse liikmetest vähemalt kolm on KTG füüsilisest isikust liikmed või KTG juriidilisest isikust liikmete esindajad. (ELÜPS § 69 (6))	13%	22%	65%

Kas teie tegevusgrupp on kunagi iseseisvalt pöördunud Euroopa Komisjoni DG Agri või mõne muu EL institutsiooni poole, saamaks teavet või abi LEADER programmi rakendamise seotud küsimustes?

Jah – 4 KTG

- Tegemist oli määrusesse eelmise perioodi lõppfaasis sisse viidud muudatusega, millega seoti tegevuskulude väljamaksmine projektitaotluste väljamaksetega.
- Seoses PRIA tagasinõude otsuse Eestis kohtus vaidlustamisega
- Koostööprojekti kohta informatsiooni edastamisel ja riikide osalemisel koostööprojektis
- KOVi käibemaksu abikõlblikkus (eelmisel perioodil ei olnud abikõlblik)

Kas teie tegevusgrupp on kunagi iseseisvalt pöördunud ELARDi poole, saamaks teavet või abi LEADER programmi rakendamise seotud küsimustes?

Jah – 2 KTG

- Neid teemasid on olnud päris mitmeid, enamasti seotud sellega, et teada, kuidas teistes riikides rakendatakse. Samuti koostööteemadel. Üks teema oli ka liikmesorganisatsiooni liikmemaksu abikõlblikkus.
- Koostöö edendamise teemal

Kas teie tegevusgrupp on kunagi iseseisvalt pöördunud Leader Liidu poole, saamaks teavet või abi LEADER programmi rakendamise seotud küsimustes?

Jah – 12 KTG

- *Rakenduskava ja muudes küsimustes
- *Leader määruse ja seletuskirja tõlgendused
- *Käibemaksu, taandamise küsimused
- *Riigihanke seaduse tõlgendused, haldusmenetluse seaduse tõlgendused
- *Erinevates KTG tegevusvaldkonda ja tegevusgruppe puudutavates küsimustes
- *Strateegia koostamisel nõustamine
- *Juriidilise abi saamiseks – õigusliku hinnangu küsimiseks saime advokaadi kontaktid, kes on varasemalt ka KTGsid nõustanud
- *Tegevusgrupi oma projekti toetusprotsendi küsimuses

Kuidas saaks LEADER programmi rakendamist Eestis muuta efektiivsemaks?

(vali kuni 2 varianti)

- praegune süsteem toimib. Ei pea vajalikuks selle muutmist. (3)
- anda LEADER tegevusgruppidele suuremad õigused programmi rakendamisel (21)
- anda PRIAle suuremad õigused programmi rakendamisel (3)
- anda Maaeluministeriumile suuremad õigused programmi rakendamisel (3)
- anda Euroopa Komisjonile suuremad õigused programmi rakendamisel (0)
- kaasata programmi rakendamisse veel mõni täiendav tasand (n maavalitsus, omavalitsuste liit vms) (1)
- muu (palun nimeta) (5)

Täiendavad kommentaarid (näiteks milliseid probleeme lisaks punktis 1 mainitule tahaksite veel välja tuua?)

- Ei kaasatud LEADER määruse mõistlikumaks tegemisse/paremaks vormimisse
- Suhtumine tegevusgruppidesse: *eeldatakse negatiivset, *kui ministeeriumil ja PRIAl on aega küll, siis KTGd peavad suutma kiiresti tegutseda
- Teadmatus mis saab tegevusgruppidest haldusreformi järgselt
- LEADER infopäevadelt ei saa konkreetseid vastuseid reaalsele, praktilistele küsimustele

UNIVERSITY OF TARTU

Täna tähelepanu eest!